

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»**

**Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та права
Кафедра публічного управління, адміністрування та права**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної роботи

Богдан КОРОБКО

2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«СОЦІАЛЬНЕ ПРАТНЕРСТВО»

(назва навчальної дисципліни)

Підготовки

Бакалавр

(назва ступеня вищої освіти)

Освітньої програми

Публічне управління та адміністрування

(назва освітньої програми)

Спеціальності

281 Публічне управління та адміністрування

(код і назва спеціальності)

**Полтава
2025 рік**

Робоча програма навчальної дисципліни «Соціальне партнерство» для студентів спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування, першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Складена відповідно до освітньої програми «Публічне управління та адміністрування», 2024 року.

Розробник: Трегубенко Г.П., кандидат наук з державного управління, доцент кафедри публічного управління, адміністрування та права

Погоджено:

Гарант освітньої програми Аліна МИРОШНИЧЕНКО

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри публічного управління, адміністрування та права

Протокол від «28» серпня 2025 року № 1

Завідувач кафедри

публічного управління, адміністрування та права Інна КУЛЬЧІЙ

«28» серпня 2025 року

Схвалено навчально-методичною комісією інституту фінансів, економіки, управління та права

Протокол від «29» серпня 2025 року № 1

Голова навчально-методичної комісії Євгенія КАРПЕНКО

«29» серпня 2025 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		форма здобуття освіти денна
Кількість кредитів – 6	Галузь знань <u>28</u> <u>Публічне управління та адміністрування</u>	вибіркова
Загальна кількість годин – 180		
Модулів – 1	Спеціальність <u>281</u> <u>Публічне управління та адміністрування</u>	Рік підготовки: 4-й
Змістових модулів – 2		Семестр 8-й
		Лекції
Індивідуальне завдання – не передбачено	Ступінь вищої освіти <u>бакалавр</u>	32 год.
		Практичні 30 год.
		Лабораторні 0 год.
		Самостійна робота 118 год.
		Індивідуальна робота: 0 год.
		Вид контролю: екзамен

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми здобуття освіти – 62/118

2. Мета навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Соціальне партнерство» є вибірковою компонентою в освітньо-професійній програмі «Публічне управління та адміністрування» та має на меті формування у здобувачів вищої освіти знань про теоретико-правові та інституційні засади соціального партнерства, а також особливості реалізації соціального партнерства в Україні та зарубіжних країнах.

В процесі вивчення навчальної дисципліни «Соціальне партнерство» у здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Публічне управління та адміністрування» формуються наступні програмні компетентності:

Інтегральна компетентність (ІК) – Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та наукових методів відповідної галузі і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями;
 здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;
 вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
 здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
 навички міжособистісної взаємодії;
 здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності);
 здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів;
 здатність забезпечувати належний рівень вироблення та використання управлінських продуктів, послуг чи процесів;
 здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки;
 здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування;
 здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовами для вивчення навчальної дисципліни «Соціальне партнерство» є здобуті результати навчання із дисциплін першого (бакалаврського) рівня, які мають бути попередньо опановані.

4. Очікувані результати навчання з дисципліни

Формулювання результатів навчання із дисципліни «Соціальне партнерство» базується на результатах навчання, визначених освітньою програмою «Публічне управління та адміністрування» (програмних результатах навчання), відповідно до матриці відповідності програмних результатів, зокрема:

- використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства;
- знати структуру та особливості функціонування сфери публічного управління та адміністрування;
- знати стандарти, принципи та норми діяльності у сфері публічного управління та адміністрування;
- знати основні нормативно-правові акти та положення законодавства у сфері публічного управління та адміністрування;
- уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції;
- уміти налагодити комунікацію між громадянами та органами державної влади і місцевого самоврядування;
- уміти коригувати професійну діяльність у випадку зміни вихідних умов.

Формулювання результатів навчання має зазначати рівень їх сформованості, наприклад, через їх достатність для вирішення певного класу завдань професійної діяльності та/або подальшого навчання за освітньою програмою.

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом вивчення навчальної дисципліни.

Мінімальний пороговий рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати в мінімальну позитивну оцінку числової (рейтингової) шкали.

Сума балів	ЄКТС значення	Оцінка за національною шкалою	Критерій оцінювання	Рівень компетентності
90 – 100	A	Відмінно	Здобувач демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає робочій програмі дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Власні пропозиції здобувача в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивченні інших дисциплін.	Високий , що повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни.
82 – 89	B	Добре	Здобувач демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною.	Достатній , що забезпечує здобувачу самостійне вирішення основних практичних задач.

74 - 81	С	Добре	Здобувач загалом добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідають робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та використовує для рішення характерних/типових практичних завдань на професійному рівні. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають ускладнення.	Достатній , конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми дисципліни.
64 - 73	D	Задовільно	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постановку стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядалися з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача.	Середній , що забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни.
60 – 63	E	Достатньо	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постановку стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень і володіє основними положеннями на рівні, який визначається як мінімально допустимий. Правила вирішення практичних завдань з використанням основних теоретичних положень пояснюються з труднощами. Виконання практичних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.	Середній , що є мінімально допустимим у всіх складових навчальної дисципліни.

35 - 59	FX	Незадовільний о з можливістю повторного складання екзамену/ диф.залику	Здобувач може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни здобувач виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних і лабораторних робіт в більшості є неправильними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у здобувача відсутні.	Низький , не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни.
0 – 34	F	Незадовільний о з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Здобувач не допущений до здачі екзамену/залику.	Незадовільний , здобувач не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни.

6. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання можуть бути:

✓ поточний контроль

- доповідь
- виконання практичних завдань
- тестування
- виконання завдань самостійної роботи

✓ модульний контроль

- тестування

✓ підсумковий контроль

- семестровий екзамен.

7. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ТА ІНСТИТУЦІЙНІ ЗАСАДИ СОЦІАЛЬНОГО ПАРТНЕРСТВА.

Тема 1. Сутність та значення соціального партнерства.

Сутність поняття соціально-трудова відносини. Історія розвитку соціального партнерства. Сутність та складові соціального партнерства. Принципи соціального партнерства. Функції та цілі соціального партнерства. Зміст категорії соціально-трудова відносини. Принципи соціально-трудова відносин. Зміст категорії соціальне партнерство. Ретроспектива становлення соціального партнерства. Рівні та цілі соціального партнерства. Принципи соціального партнерства. Функції соціального партнерства. Механізм взаємодії елементів соціального партнерства. Суб'єкти соціального партнерства та об'єкти їх інтересів. Двопартизм та трипартизм.

Практичне заняття № 1.

Тема 2. Правове забезпечення соціального партнерства.

Міжнародна правова база соціального партнерства. Закон України «Про соціальний діалог в Україні». Закон України «Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів)». Закон України «Про колективні договори і угоди». Закон України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності». Аналіз Кодексу законів про працю України. Аналіз Закону України «Про соціальний діалог в Україні». Аналіз Закону України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності». Аналіз Закону України «Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності». Закон України «Про колективні договори і угоди». Закон України «Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів)». Закон України «Про охорону праці». Конвенція МОП № 98 «Про право на організацію та на ведення колективних переговорів». Конвенція МОП № 144 «Про тристоронні консультації для сприяння застосуванню міжнародних трудових норм». Конвенція МОП № 154 «Про сприяння колективним переговорам».

Практичне заняття № 2.

Тема 3. Інституційне забезпечення соціального партнерства.

Міжнародна організація праці. Національна служба посередництва і примирення. Національна тристороння соціально-економічна рада. Федерація роботодавців України. Федерація професійних спілок України. Міжнародна організація праці(МОП). Національна служба посередництва і примирення. Національна тристороння соціально-економічна рада. Галузеві тристоронні соціально-економічні ради. Профспілки та їх об'єднання. Об'єднання організацій роботодавців України. Особливості функціонування територіальних тристоронніх соціально-економічних рад. Тристороння основа управління фондами соціального страхування. Державна служба України з питань праці. Спеціальна комісія для вжиття заходів щодо запобігання різкому зростанню безробіття під час масового вивільнення працівників.

Практичне заняття № 3.

Тема 4. Інформаційна політика у сфері соціального партнерства та соціальна звітність.

Формування інформаційної політики у сфері соціального партнерства. Публічність і репутація у професійному співтоваристві. Інтереси стейкхолдерів щодо соціальної звітності. Сутність, структура та стандарти соціального звіту. Порядок звітування про виконання Колективного договору. Основи формування інформаційної політики у сфері соціального партнерства. Принципи формування інформаційної політики у сфері соціального партнерства. Побудова системи інформаційних комунікацій у сфері соціального партнерства. Публічність і репутація у професійному співтоваристві. Інтереси стейкхолдерів щодо соціальної звітності. Порядок звітування про виконання Колективного договору. Форми соціальної звітності. Сутність та завдання соціального звіту. Структура соціального звіту. Аналіз соціального звіту.

Практичне заняття № 4.

Тема 5. Соціальна відповідальність як основа партнерських відносин.

Історія розвитку соціальної відповідальності. Сутність, значення та переваги соціальної відповідальності. Піраміда соціальної відповідальності бізнесу А. Керолла. Практичні аспекти соціальної відповідальності бізнесу в Україні. Соціально відповідальна держава. Сфери прояву соціальної відповідальності. Переваги соціальної відповідальності. Базові принципи соціального партнерства у діяльності соціального відповідального бізнесу. Суть міжнародних ініціатив та критеріїв ефективності соціальної відповідальності. Європейська модель соціальної відповідальності бізнесу. Японська модель соціальної відповідальності бізнесу. Американська модель соціальної відповідальності бізнесу.

Практичне заняття № 5.

Змістовий модуль 2. РЕАЛІЗАЦІЯ СОЦІАЛЬНОГО ПАРТНЕРСТВА.

Тема 6. Соціальний діалог як механізм колективно-договірне регулювання.

Соціальний діалог та колективно-договірне регулювання соціально-трудоких відносин. Сутність та структура колективного договору. Аналіз та оцінка колективного договору. Сутність та структура Генеральної угоди. Галузеві та регіональні угоди. Сутність понять соціальний діалог та колективно-договірне регулювання соціально-трудоких відносин. Основні принципи та рівні соціального діалогу. Сторони і суб'єкти соціального діалогу в Україні. Форми соціального діалогу. Практичні механізми розбудови соціального діалогу на рівні держави, бізнесу та третього сектору. Сутність та структура Генеральної угоди про регулювання основних принципів і норм реалізації соціально-економічної політики і трудових відносин в Україні. Галузеві угоди соціального партнерства. Регіональні(територіальні) угоди соціального партнерства. Сутність та структура Колективного договору. Соціальний діалог у роботі соціальних закладів: особливості роботи соціального працівника.

Практичне заняття № 6.

Практичне заняття № 7.

Тема 7. Взаємодія людини, громадянського суспільства та держави в соціальному партнерстві.

Людина як першоджерело та суб'єкт партнерства. Основні напрями партнерства держави та організацій громадянського суспільства (структур «третього сектору»). Людина в системі соціального партнерства. Соціальна держава як перспективний простір розвитку соціального партнерства. Громадянське суспільство: Міст між людиною та державою. Концепція «Сервісної держави»: Держава не як панівно-владна структура, а як платформа для взаємодії. Нормативне забезпечення: створення законів, які дозволяють партнерству існувати (сприятливе податкове законодавство для НУО тощо). Державно-приватне партнерство (ДПП): спільна реалізація великих інфраструктурних та соціальних проєктів. Порівняльна характеристика ролей взаємодії людини, громадянського суспільства та держави в соціальному партнерстві. Механізми та виклики взаємодії в Україні. Вітчизняна специфіка реалізації соціального партнерства в умовах воєнного часу.

Практичне заняття № 8.

Практичне заняття № 9.

Тема 8. Забезпечення соціального партнерства у громаді.

Загальні поняття і терміни. Історія формування соціального партнерства у сфері соціальної допомоги та соціальних послуг та соціального замовлення. Умови для впровадження соціального замовлення. Активність громадян в суспільному житті країни. Умови залучення громадян до розбудови громадянського суспільства. Доцільність громадянської активності. Основні проблеми, у вирішенні яких готові брати участь громадяни на волонтерських засадах. Формула громадської участі та її складові: мотивація, імпульс, ресурси та умови. Види громадської участі за рівнем популярності.

Практичне заняття № 10.

Практичне заняття № 11.

Тема 9. Волонтерство у соціальному партнерстві.

Волонтерство як складова соціального партнерства у суспільстві. Історія виникнення волонтерства. Правове забезпечення волонтерської діяльності. Типи волонтерів та специфіка волонтерської діяльності. Міжнародні та вітчизняні волонтерські організації. Роль

волонтерства у розбудові соціального партнерства для вирішення соціальних проблем у населення. Закон України «Про волонтерську діяльність». Типи волонтерів за родом діяльності. Принципи роботи з волонтерами. Цикл управління волонтерським проектом. Механізм розбудови соціального партнерства для розвитку волонтерства та благодійності. Шляхи залучення матеріальних та фінансових ресурсів для волонтерських організацій. Міжнародні волонтерські організації. Волонтерські організації в Україні.

Практичне заняття № 12.

Практичне заняття № 13.

Тема 10. Зарубіжний досвід соціального партнерства.

Напрями діяльності національних тристоронніх органів в європейських країнах. Інституційна структура і правова база національних тристоронніх органів в європейських країнах. Досвід соціального партнерства Німеччини. Досвід соціального партнерства Франції. Досвід соціального партнерства Швеції. Досвід соціального партнерства Польщі. Інституційна структура і правова база національних тристоронніх органів соціального партнерства країн членів ЄС. Соціальне партнерство в Франції. Соціальне партнерство в Литві. Соціальне партнерство в Норвегії. Соціальне партнерство в Сполученому Королівстві Великої Британії. Соціальне партнерство в Японії. Соціальне партнерство в США. Соціальне партнерство в інших країнах.

Практичне заняття № 14.

Практичне заняття № 15.

8. Структура навчальної дисципліни для денної форми навчання

Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовний модуль 1. ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ТА ІНСТИТУЦІЙНІ ЗАСАДИ СОЦІАЛЬНОГО ПАРТНЕРСТВА.						
Тема 1. Сутність та значення соціального партнерства.	16	2	2			12
Тема 2. Правове забезпечення соціального партнерства.	16	2	2			12
Тема 3. Інституційне забезпечення соціального партнерства.	16	2	2			12
Тема 4. Інформаційна політика у сфері соціального партнерства та соціальна звітність.	16	2	2			12
Тема 5. Соціальна відповідальність як основа партнерських відносин.	16	2	2			12
Разом за змістовним модулем 1	80	10	10			60
Змістовний модуль 2. РЕАЛІЗАЦІЯ СОЦІАЛЬНОГО ПАРТНЕРСТВА.						
Тема 6. Соціальний діалог як механізм колективно-договірного регулювання.	22	6	4			12
Тема 7. Взаємодія людини, громадянського суспільства та держави в соціальному партнерстві.	20	4	4			12

Тема 8. Забезпечення соціального партнерства у громаді.	20	4	4			12
Тема 9. Волонтерство у соціальному партнерстві.	20	4	4			12
Тема 10. Зарубіжний досвід соціального партнерства.	18	4	4			10
Разом за змістовним модулем 2	100	22	20			58
<i>Усього годин</i>	<i>180</i>	<i>32</i>	<i>30</i>			<i>118</i>

9. Перелік питань для семінарських занять

Тема заняття та перелік питань	Кількість годин
	для денної форми
Семінарські заняття не передбачені	

10. Перелік питань для практичних занять

Тема заняття та перелік питань	Кількість годин
	для денної форми
<p>Практичне заняття 1. Сутність та значення соціального партнерства.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історія розвитку соціального партнерства. 2. Сутність та складові соціального партнерства. 3. Принципи соціального партнерства. 4. Функції та цілі соціального партнерства. 5. Зміст категорії соціальне партнерство. 6. Ретроспектива становлення соціального партнерства. 7. Рівні та цілі соціального партнерства. 8. Принципи соціального партнерства. 9. Функції соціального партнерства. 10. Механізм взаємодії елементів соціального партнерства. 11. Суб'єкти соціального партнерства та об'єкти їх інтересів. 12. Двопартизм та трипартизм. 	2
<p>Практичне заняття 2. Правове забезпечення соціального партнерства.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Міжнародна правова база соціального партнерства. 2. Закон України «Про соціальний діалог в Україні». 3. Закон України «Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів)». 4. Закон України «Про колективні договори і угоди». 5. Закон України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності». Аналіз Кодексу законів про працю України. 6. Аналіз Закону України «Про соціальний діалог в Україні». 7. Аналіз Закону України «Про професійні спілки, їх права та гарантії 	2

<p>діяльності».</p> <ol style="list-style-type: none"> 8. Аналіз Закону України «Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності». 9. Закон України «Про колективні договори і угоди». 10. Закон України «Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів)». 11. Конвенція МОП № 144 «Про тристоронні консультації для сприяння застосуванню міжнародних трудових норм». 12. Конвенція МОП № 154 «Про сприяння колективним переговорам». 	
<p>Практичне заняття 3. Інституційне забезпечення соціального партнерства.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Міжнародна організація праці. 2. Національна служба посередництва і примирення. 3. Національна тристороння соціально-економічна рада. 4. Федерація роботодавців України. 5. Федерація професійних спілок України. 6. Національна служба посередництва і примирення. 7. Національна тристороння соціально-економічна рада. 8. Галузеві тристоронні соціально-економічні ради. 9. Профспілки та їх об'єднання. 10. Об'єднання організацій роботодавців України. 11. Тристороння основа управління фондами соціального страхування. 12. Державна служба України з питань праці. 	2
<p>Практичне заняття 4. Інформаційна політика у сфері соціального партнерства та соціальна звітність.</p> <p>Формування інформаційної політики у сфері соціального партнерства.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Публічність і репутація у професійному співтоваристві. 2. Інтереси стейкхолдерів щодо соціальної звітності. 3. Сутність, структура та стандарти соціального звіту. 4. Порядок звітування про виконання Колективного договору. 5. Основи формування інформаційної політики у сфері соціального партнерства. 6. Принципи формування інформаційної політики у сфері соціального партнерства. 7. Побудова системи інформаційних комунікацій у сфері соціального партнерства. 8. Публічність і репутація у професійному співтоваристві. 9. Інтереси стейкхолдерів щодо соціальної звітності. 10. Порядок звітування про виконання Колективного договору. 11. Форми соціальної звітності. 12. Сутність та завдання соціального звіту. 	2
<p>Практичне заняття 5. Соціальна відповідальність як основа партнерських відносин.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історія розвитку соціальної відповідальності. 2. Сутність, значення та переваги соціальної відповідальності. 3. Піраміда соціальної відповідальності бізнесу А. Керолла. 4. Практичні аспекти соціальної відповідальності бізнесу в Україні. 5. Соціально відповідальна держава. 6. Сфери прояву соціальної відповідальності. 	2

<ol style="list-style-type: none"> 7. Переваги соціальної відповідальності. 8. Базові принципи соціального партнерства у діяльності соціального відповідального бізнесу. 9. Суть міжнародних ініціатив та критеріїв ефективності соціальної відповідальності. 10. Європейська модель соціальної відповідальності бізнесу. 11. Японська модель соціальної відповідальності бізнесу. 12. Американська модель соціальної відповідальності бізнесу. 	
<p>Практичне заняття 6, 7. Соціальний діалог як механізм колективно-договірного регулювання.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Соціальний діалог та колективно-договірне регулювання соціально-трудових відносин. 2. Сутність та структура колективного договору. 3. Аналіз та оцінка колективного договору. 4. Сутність та структура Генеральної угоди. 5. Галузеві та регіональні угоди. 6. Сутність понять соціальний діалог та колективно-договірне регулювання соціально-трудових відносин. 7. Основні принципи та рівні соціального діалогу. 8. Сторони і суб'єкти соціального діалогу в Україні. Форми соціального діалогу. 9. Практичні механізми розбудови соціального діалогу на рівні держави, бізнесу та третього сектору. 10. Сутність та структура Генеральної угоди про регулювання основних принципів і норм реалізації соціально-економічної політики і трудових відносин в Україні. 11. Галузеві угоди соціального партнерства. 12. Регіональні(територіальні) угоди соціального партнерства. 	4
<p>Практичне заняття 8, 9. Взаємодія людини, громадянського суспільства та держави в соціальному партнерстві.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Людина як першоджерело та суб'єкт партнерства. 2. Основні напрями партнерства держави та організацій громадянського суспільства (структур «третього сектору»). 3. Людина в системі соціального партнерства. 4. Соціальна держава як перспективний простір розвитку соціального партнерства. 5. Громадянське суспільство: міст між людиною та державою. 6. Концепція «Сервісної держави»: держава не як панівно-владна структура, а як платформа для взаємодії. 7. Нормативне забезпечення: створення законів, які дозволяють партнерству існувати. 8. Державно-приватне партнерство: спільна реалізація великих інфраструктурних та соціальних проєктів. 9. Порівняльна характеристика ролей взаємодії людини, громадянського суспільства та держави в соціальному партнерстві. 10. Механізми та виклики взаємодії в Україні. 11. Вітчизняна специфіка реалізації соціального партнерства в умовах воєнного часу. 	4
<p>Практичне заняття 10, 11. Забезпечення соціального партнерства у</p>	4

<p>громаді.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальні поняття і терміни. 2. Історія формування соціального партнерства у сфері соціальної допомоги та соціальних послуг та соціального замовлення. 3. Умови для впровадження соціального замовлення. 4. Активність громадян в суспільному житті країни. 5. Умови залучення громадян до розбудови громадянського суспільства. 6. Доцільність громадянської активності. 7. Основні проблеми, у вирішенні яких готові брати участь громадяни на волонтерських засадах. 8. Формула громадської участі та її складові: мотивація, імпульс, ресурси та умови. 9. Види громадської участі за рівнем популярності. 	
<p>Практичне заняття 12, 13. Волонтерство у соціальному партнерстві. Волонтерство як складова соціального партнерства у суспільстві.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історія виникнення волонтерства. 2. Правове забезпечення волонтерської діяльності. 3. Типи волонтерів та специфіка волонтерської діяльності. 4. Міжнародні та вітчизняні волонтерські організації. 5. Роль волонтерства у розбудові соціального партнерства для вирішення соціальних проблем у населення. 6. Закон України «Про волонтерську діяльність». 7. Принципи роботи з волонтерами. 8. Цикл управління волонтерським проектом. 9. Механізм розбудови соціального партнерства для розвитку волонтерства та благодійності. 10. Шляхи залучення матеріальних та фінансових ресурсів для волонтерських організацій. 11. Міжнародні волонтерські організації. 12. Волонтерські організації в Україні. 	4
<p>Практичне заняття 14, 15. Зарубіжний досвід соціального партнерства.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Напрями діяльності національних тристоронніх органів в європейських країнах. 2. Інституційна структура і правова база національних тристоронніх органів в європейських країнах. 3. Досвід соціального партнерства Німеччини. 4. Досвід соціального партнерства Франції. 5. Досвід соціального партнерства Швеції. 6. Досвід соціального партнерства Польщі. 7. Інституційна структура і правова база національних тристоронніх органів соціального партнерства країн членів ЄС. 8. Соціальне партнерство в Литві. 9. Соціальне партнерство в Норвегії. 10. Соціальне партнерство в Сполученому Королівстві Великої Британії. 11. Соціальне партнерство в Японії. 12. Соціальне партнерство в США. 13. Соціальне партнерство в інших країнах. 	4
<p>Усього</p>	<p>30</p>

11. Перелік питань для лабораторних занять

Тема заняття та перелік питань	Кількість годин
	для денної форми
Лабораторні заняття не передбачені	

12. Самостійна робота

Метою самостійної роботи студента є: навчитися користуватися нормативно-правовими актами, порівнювати їх та застосовувати на практиці.

У процесі самостійної роботи студенти мають навчитися користуватися бібліотечними фондами та електронними базами даних, знаходити й опрацювати сучасну наукову, навчальну та практичну літературу, узагальнювати отриману інформацію, складати конспекти, готувати аналітичні матеріали та пропозиції, що сприятимуть глибокому розумінню проблем правотворення та правозастосування.

- Види самостійної роботи здобувача вищої освіти:
- ~ опрацювання лекційного матеріалу;
 - ~ підготовка до практичних занять;
 - ~ опрацювання тем курсу, які виносяться на самостійне вивчення, за списками літератури, рекомендованими у робочій програмі дисципліни;
 - ~ підготовка до виконання модульної контрольної роботи (тестування);
 - ~ відвідування консультацій відповідно до графіку консультацій кафедри;
 - ~ підготовка до складання семестрового екзамену.

Питання для самостійного вивчення студентами

№ п/п	Перелік питань	Кількість годин
		для денної форми
Змістовний модуль 1. ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ТА ІНСТИТУЦІЙНІ ЗАСАДИ СОЦІАЛЬНОГО ПАРТНЕРСТВА.		
Тема 1. Сутність та значення соціального партнерства.		
1	Поясніть значення терміну «соціальне партнерство».	6
2	Які категорії Ви вважаєте дотичними до «соціального партнерства»?	6
Тема 2. Правове забезпечення соціального партнерства.		
3	Закон України «Про охорону праці».	6
4	Конвенція МОП № 98 «Про право на організацію та на ведення колективних переговорів».	6
Тема 3. Інституційне забезпечення соціального партнерства.		
5	Особливості функціонування територіальних тристоронніх соціально-економічних рад.	6
6	Спеціальна комісія для вжиття заходів щодо запобігання різкому зростанню безробіття під час масового вивільнення працівників.	6

Тема 4. Інформаційна політика у сфері соціального партнерства та соціальна звітність.		
7	Структура соціального звіту.	6
8	Аналіз соціального звіту.	6
Тема 5. Соціальна відповідальність як основа партнерських відносин.		
9	Правове регулювання соціальної відповідальності.	6
10	Види та суб'єкти соціальної відповідальності.	6
Змістовний модуль 2. РЕАЛІЗАЦІЯ СОЦІАЛЬНОГО ПАРТНЕРСТВА.		
Тема 6. Соціальний діалог як механізм колективно-договірного регулювання.		
11	Сутність та структура Колективного договору.	6
12	Соціальний діалог у роботі соціальних закладів: особливості роботи соціального працівника.	6
Тема 7. Взаємодія людини, громадянського суспільства та держави в соціальному партнерстві.		
13	Назвіть найбільш важливі, на ваш погляд, інститути демократії, які починають займати ключові позиції в процесі розвитку сучасної цивілізованої держави.	6
14	Опишіть так звану секторну модель суспільства, дайте стислу характеристику кожного з секторів.	6
Тема 8. Забезпечення соціального партнерства у громаді.		
15	Які механізми та виклики взаємодії громади в Україні?	6
16	У чому специфіка вітчизняної реалізації соціального партнерства у громадах в умовах воєнного часу?	6
Тема 9. Волонтерство у соціальному партнерстві.		
17	Особливості міжнародних волонтерських організацій.	6
18	Волонтерські організації в Україні: проблемні аспекти діяльності.	6
Тема 10. Зарубіжний досвід соціального партнерства.		
19	Проаналізуйте досвід соціального партнерства зарубіжних країн з точки зору проблемних аспектів.	5
20	Переваги досвід соціального партнерства зарубіжних країн.	5
	Разом	118

13. Індивідуальне завдання

Не передбачено планом, але здобувачі можуть виконати доповідь з теми за вільним вибором. Підготовка доповіді виконується в рамках самостійної роботи. Представлення доповіді відбувається на практичному занятті та оцінюється в рамках визначених критеріїв оцінювання даної програми.

Тематика для підготовки доповіді

1. Генеза соціального партнерства: від класової боротьби до конструктивного діалогу.
2. Трипартизм як основа соціального миру: роль МОП (Міжнародної організації праці).
3. Європейська соціальна модель: порівняльний аналіз (скандинавська, англосаксонська, континентальна).
4. Соціальне партнерство vs Соціальний конфлікт: методи трансформації протистояння у співпрацю.
5. Принципи «соціальної держави» в сучасних умовах.
6. Роль сучасних профспілок: захисники прав чи бюрократичний рудимент?
7. Об'єднання роботодавців: вплив на формування державної соціально-економічної політики.
8. Держава як «арбітр» та «партнер» у системі соціального діалогу.

9. Національна тристороння соціально-економічна рада: ефективність та повноваження.
10. Громадські організації як «четверта сторона» соціального партнерства.
11. Колективний договір на підприємстві: як зробити його дієвим інструментом, а не формальністю.
12. Генеральна угода в Україні: процедура укладання та проблеми виконання.
13. Галузеві та регіональні угоди: специфіка регулювання праці на місцях.
14. Міжнародні стандарти праці та їх імплементація в українське законодавство.
15. Медіація та примирення у трудових спорах: позасудові способи розв'язання конфліктів.
16. Корпоративна соціальна відповідальність (КСВ): чому бізнесу вигідно бути «добрим».
17. Соціальний аудит: перевірка дотримання прав працівників та етичних норм.
18. Партнерство влади та бізнесу у вирішенні екологічних проблем регіону.
19. Етика ділових відносин у системі соціального партнерства.
20. Соціальне інвестування як інструмент розвитку громад.
21. Соціальний діалог у «гіг-економіці»: як захистити фрілансерів та працівників платформ (Uber, Glovo тощо).
22. Вплив штучного інтелекту на ринок праці: спільні стратегії адаптації персоналу.
23. Дистанційна та гібридна робота: нові виклики для колективно-договірного регулювання.
24. Соціальне партнерство у сфері професійного навчання та перекваліфікації (Life-long learning).
25. Гендерна рівність та інклюзія як пріоритети соціального діалогу.
26. Роль соціального партнерства у повоєнній відбудові України.
27. Програми реінтеграції ветеранів: взаємодія держави, громад та бізнесу.
28. Соціальне підприємництво як форма партнерства для вирішення суспільних проблем.
29. Запобігання «відтоку мізків» за кордон через механізми соціального партнерства.
30. Публічно-приватне партнерство (ППП) у соціальній сфері (освіта, медицина, культура).

14. Методи навчання

При викладанні навчальної дисципліни «Соціальне партнерство» застосовуються словесні, наочні та практичні методи навчання, які поєднуються з сучасними інтерактивними технологіями. Це сприяє не лише засвоєнню теоретичних знань, а й формуванню практичних навичок та *soft skills*, необхідних майбутнім фахівцям у сфері права. Для забезпечення ефективності освітнього процесу використовуються сучасні інструменти та обладнання, серед яких мультимедійні засоби (проектор, інтерактивна дошка, комп'ютери), а також спеціалізоване програмне забезпечення. Під час занять застосовуються Microsoft Teams, Zoom, Google Meet для дистанційного навчання та консультацій, Moodle для організації навчального процесу, тестування та взаємодії зі здобувачами освіти.

Словесні методи навчання застосовуються під час лекцій та практичних занять для формування базових знань. Серед них – розповідь, що дозволяє викладачу логічно та доступно викладати матеріал із прикладами із муніципальної практики, пояснення для розкриття складних правових категорій, а також бесіда та дискусія, що забезпечують активну взаємодію зі здобувачами. Наочні методи сприяють візуалізації інформації та включають ілюстрації у вигляді схем, таблиць, презентацій і діаграм. Практичні методи орієнтовані на формування професійних навичок і включають аналіз кейсів, моделювання ситуацій, розв'язання ситуаційних задач.

Формування *soft skills* відбувається за допомогою роботи в малих групах, де здобувачі навчаються командній взаємодії, розподілу ролей та спільному прийняттю рішень. Важливими є ділові ігри та моделювання реальних професійних ситуацій, дебати й дискусії, що розвивають навички публічних виступів та аргументації. Для стимулювання творчого мислення використовуються мозкові штурми та квести, а кейс-методи дозволяють

працювати з реальними прикладами з практики та шукати ефективні шляхи вирішення правових проблем. Застосування поєднання традиційних і сучасних методів навчання у викладанні дисципліни «Соціальне партнерство» дає змогу сформувати у здобувачів не лише ґрунтовні теоретичні знання, а й практичні навички, критичне мислення та здатність до ефективної комунікації, що є важливими для успішної управлінської практики у сучасних умовах.

15. Методи контролю

Поточний контроль успішності засвоєнням студентами навчального матеріалу може здійснюватися шляхом опитування й оцінювання знань здобувачів під час практичних занять, представлення доповіді, оцінювання виконання самостійної роботи, тестування або в ході індивідуальних співбесід зі студентами під час консультацій. Вибір конкретних форм і методів поточного контролю знань студентів залежить від викладача і доводиться до їхнього відома на першому практичному занятті.

Модульний контроль має на меті перевірку засвоєння студентом певної сукупності знань та вмінь, що формують відповідний модуль. Модульний контроль реалізується шляхом узагальнення результатів поточного контролю знань і проведення спеціальних контрольних заходів (у формі тестування), проводиться наприкінці кожного змістового модулю за рахунок аудиторних занять. На підставі результатів модульного контролю здійснюється міжсесійний контроль (атестація).

Підсумковий контроль здійснюється у формі семестрового екзамену.

16. Розподіл балів, які отримують студенти

Схема нарахування балів* для денної форми здобуття освіти з навчальної дисципліни «Соціальне партнерство» за видами робіт

Види робіт/контролю	Перелік тем														
	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Тема 10					
	Практичне заняття														
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Виконання практичних завдань	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Тестування			2					2							
Виконання завдань самостійної роботи	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Модульний контроль					8										8
Всього за темами	2	2	4	2	10	3	5	3	3	3	3	3	3	3	11
Доповідь	5														
Семестровий екзамен	50														
Всього за результатами вивчення навчальної дисципліни	100														

*В таблиці вказана максимальна кількість балів, які можна набрати за видами робіт

Шкала та критерії оцінювання відповіді за результатами доповіді

Бали	Критерії оцінювання
5	Здобувач/ка вільно володіє науково-понятійним апаратом, вміє правильно його використовувати під час доповіді, може наводити приклади з посиланням на джерела. Питання розкрито повністю, присутні всі структурні елементи доповіді, що свідчить про відмінне засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
2,5	Здобувач/ка добре володіє науково-понятійним апаратом, вміє правильно його використовувати під час доповіді, може наводити приклади з посиланням на джерела. Питання розкрито повністю, присутні всі структурні елементи доповіді, що свідчить про відмінне засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
0	Відсутність підготовленої доповіді, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.

Шкала та критерії оцінювання виконання практичних завдань

Бали для денної форми здобуття освіти	Критерії оцінювання
1	Виконано завдання практичної роботи в повному обсязі, належним чином оформлено висновки, в яких відображено здатність до практичного застосування отриманих знань.
0,5	Виконано завдання практичної роботи із несуттєвими помилками або не в повному обсязі, оформлено висновки, які частково розкривають практичне завдання.
0	Не виконано практичну роботу або виконано із суттєвими помилками.

Оцінювання тестування:

- кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів ($0,5 \times 4 = 2$);
- правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Бали для денної форми здобуття освіти	Критерії оцінювання
1	Виконання завдань самостійної роботи здійснене у повному обсязі, не містить помилок, що дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на високому рівні.
0,5	Виконання завдань самостійної роботи здійснене у повному обсязі, містить помилки та неточності, що дає можливість оцінити рівень формування компетентностей та отримання програмних результатів

	навчання у здобувача вищої освіти як достатній.
0	Завдання самостійної роботи не виконано та/або результати не відповідають поставленим завданням та/або завдання виконано із суттєвими помилками.

**Шкала та критерії оцінювання виконання модульного контролю (тестування)
для денної форми навчання:**

- кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів ($1 \times 8 = 8$);
- правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.

**Шкала та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти
за результатами складання екзамену**

Завдання	Бали	Критерії оцінювання
1. 2 теоретичних питання. (кожне питання макс. 10 балів)	8-10	Питання розкрито повністю та правильно, відповідь чітка, логічно послідовна, висновки самостійні з наведенням прикладів, що свідчить про високий рівень засвоєння матеріалу відповідно до програмних результатів навчання.
	4-7	Питання розкрито в цілому, відповідь містить несуттєві помилки, що свідчить про середній рівень засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання
	0-3	Питання розкрито з суттєвими помилками, порушена логічність викладу матеріалу, відсутні висновки, неправильно використані наукові терміни, що не може свідчити про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.
2. Тестування	0-30	Кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів ($1 \times 30 = 30$), правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

100-бальна рейтингова система оцінювання	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A – відмінно	5 – відмінно
82 – 89	B – дуже добре	4 – добре
74 – 81	C – добре	
64 – 73	D – задовільно	3 – задовільно
60 – 63	E – достатньо	
35 – 59	FX – незадовільно з можливістю повторного складання	2 – незадовільно
0 – 34	F – незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Правила модульно-рейтингового оцінювання знань

Загальна трудомісткість дисципліни – 100 балів, із них:

при підсумковому контролі у вигляді екзамену 50 балів відведено на поточний контроль, а 50 балів – на підсумковий.

1. Поточний контроль. Бали, отримані впродовж семестру, за видами навчальної діяльності розподіляються наступним чином :

- робота на практичних заняттях (усні відповіді, виконання практичних завдань, а в разі їх пропусків з поважної причини – індивідуальні співбесіди на консультаціях за темами відповідних занять) – до 50 балів.

Присутність на лекціях, практичних не оцінюється в балах. Пропуски занять підлягають обов'язковому відпрацюванню в індивідуальному порядку під час консультацій. Пропущене заняття має бути відпрацьоване впродовж двох наступних тижнів. При тривалій відсутності студента на заняттях з поважної причини встановлюється індивідуальний графік відпрацювання пропусків, але не пізніше початку екзаменаційної сесії.

2. Підсумковий контроль Підсумковим контролем є семестровий екзамен. Здійснюється відповідно до вимог «Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка».

17. Методичне забезпечення

1. **Трегубенко Г.П.** Курс лекцій з дисципліни «**Соціальне партнерство**» для студентів першого (бакалаврського) рівня освіти спеціальності **281 «Публічне управління та адміністрування»** Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», Полтава, 2024 р. – 97 с.

2. **Трегубенко Г.П.** Методичні рекомендації для практичних занять та самостійної роботи з дисципліни «**Соціальне партнерство**» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності **281 «Публічне управління та адміністрування»** Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», Полтава, 2024 р. – 23 с.

18. Рекомендована література

Базова

1. Колосок А. М. Соціальне партнерство: навчальний посібник. Луцьк: ФОП Мажула Ю. М., 2025. 196 с.
2. Бевз Г.М., Петренко І.В. Соціальний конфлікт: інноваційні комунікативні технології врегулювання: практичний посібник. Кропивницький: Інститут соціальної та політичної психології, 2020. 144 с.
3. Дзяна Г. О. Комунікації в публічному управлінні: навч. посібник / Г. О. Дзяна. – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2024. – 224 с.
4. Трещов, М.М. Сучасні інструменти розвитку громад: навч. посіб. / М.М. Трещов, А.Ю. Мунько. - Дніпро : ДДУВС, 2023.
5. Камбур А.В. Соціальне партнерство: навчальний посібник. Чернівці: Чернівецький університет, 2024. 116 с.
6. Croucher R., Brewster C. Global Industrial Relations. Routledge, 2024. 312 p.
7. Dundon T., Rollinson D. Understanding Employment Relations. 5th ed. McGraw Hill, 2023. 488 p.

Допоміжна

1. Shcherbak V, Donii N, Nishchymna S, Plotka L, **Tregubenko G.** Integrating Mediation into Public Administration: Lessons from European Practices. *Salud, Ciencia y Tecnología - Serie de Conferencias*. Vol. 4 (2025); 4:1504. URL: <https://doi.org/10.56294/sctconf20251504> (Scopus). *(Назва статті українською – Інституалізація медіації в публічному управлінні: прогресивний досвід Європейських країн)*. <https://reposit.nupp.edu.ua/handle/PolNTU/19366>
2. Гончарук Н. Т., **Трегубенко Г. П.** Напрями подальшого впровадження інноваційних компонентів підвищення рівня професійної компетентності державних службовців в Україні. *Аспекти публічного управління*. 2024. Т. 12, № 1. С. 106-114. URL: <https://aspects.org.ua/index.php/journal/article/view/1057/1033> *(Фахове видання України категорії «Б»)*. https://reposit.nupp.edu.ua/bitstream/PolNTU/18449/1/Tregubenko_APU_2024.pdf
3. **Трегубенко Г.П.** Комунікативна компетентність державного службовця / Г.П. Трегубенко, Д.А. Голодинська // Організаційно-правові аспекти публічного управління в Україні : матеріали XII Міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф., 24 квіт. 2025 р. – Полтава : Нац. ун-т ім. Ю. Кондратюка, 2025. – С. 88-89. <https://reposit.nupp.edu.ua/handle/PolNTU/18890>
4. **Трегубенко Г. П.,** Дорохін Н. Державна служба в умовах кризових ситуацій: організаційно-правові аспекти. *Публічне управління та адміністрування в Україні: євроінтеграційний поступ* : матеріали II-ї Всеукраїнської науково-практичної конференції за міжнародною участю (Івано-Франківськ, 30 травня 2025 р.); за наук. ред. проф. І. І. Чудика, Д. І. Дзвінчука, І. П. Лопушинського; упоряд. Л. С. Мосора. Т. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2025. – С. 345-347.
5. **Трегубенко Г.П.,** Нестеренко Д.Р. Соціальна взаємодія в державному управлінні як чинник забезпечення захисту прав громадян. *Сучасні виклики для міграційної політики: правові, освітні та історичні аспекти* : матеріали III науково-практичного круглого столу, Суми, 20 червня 2025 р. / ред. колегія: В. М. Завгородня, А. М. Куліш та ін. – Суми : Сумський державний університет, 2025. – С. 74-75.
6. Борщевський В. В., Василиця О. Б., Матвеев Є. Е. Публічне управління в умовах воєнного стану: інституційні трансформації, стратегічне планування та механізми розвитку. *Держава та регіони*. 2022. No 2 (76). С. 30-35.
7. Войтик О. Є., Лилик М. В. Модернізація комунікативної діяльності органів публічного управління. *Демократичне врядування*. 2022. Вип. 1(29). 2022. С. 71-82.
8. Дзяна Г. О., Дзяний Р. Б. Комунікаційна стійкість суспільства як запорука стабільності держави в умовах кризи. *Публічне управління XXI століття: портал можливостей* : зб. тез XX Міжнар. наук. конгресу (м. Харків, 23 квітня 2020 р.). Х.: Вид-во ХарРІДУ НАДУ «Магістр», 2020. С. 199–201.
9. Золенко А.С., Джаїн П.К. Концептуальна модель комунікативної взаємодії органів публічного управління. *Публічне управління і адміністрування в Україні*. 2021. Випуск 26. С. 38-42.
10. Коник Д. Практичний посібник «Довіра громади: кризові комунікації органів місцевого самоврядування». Федерація канадських муніципалітетів / Проект міжнародної технічної допомоги «Партнерство для розвитку міст». 2020 рік. 70 с. URL : <https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/0f3dbcd9-c706-4acb-8e46-fb542da6cb45/content>
11. Ломакіна Т.А., Марова С.Ф. Актуальні проблеми відносин та взаємодії в публічних комунікаціях. *Публічне управління та митне адміністрування*. 2021. No 2 (29). С. 17-21.

12. Мареніченко В. Розвиток комунікативної компетентності публічних управлінців. *Вісник Дніпровської академії неперервної освіти «Публічне управління та адміністрування»*. 2021. № 1 (1). С. 24-27.
13. Михайлова О. Комунікаційні стратегії в публічному управлінні та адмініструванні: стан та проблеми в реалізації. *International Science Journal of Management, Economics & Finance*. 2023. Vol. 2, № 2. Рр. 93-99.
14. Ніколаєнко Н. О., Комарчук О. О. Засоби масової комунікації як детермінанти гібридної війни : монографія. Нац. ун-т кораблебудування ім. адмірала Макарова. Миколаїв, 2021. 217 с. URL : <https://odnb.odessa.ua/vnn/book/14560>
15. Павленко Є. М. Підходи до модернізації сучасної моделі комунікативної політики органів публічної влади України. *Публічне управління та митне адміністрування*. 2021. № 2 (29). С. 29-36. URL: <http://customs-admin.umsf.in.ua/archive/2021/2/7.pdf>.
16. Практикум з публічного управління та адміністрування : Збірник навч. кейсів для професійної підготовки та підвищення кваліфікації фахівців за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» / [Н. Алюшина, Ж. Кравченко, Н. Наулік, Я. Турунен, С. Хаджирарева (заг. ред.) та ін.]. — Київ : УШУ, 2022. 160 с. URL : https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u388/praktikum_z_publichnogo_upravlinnya_ta_administruvannya.pdf
17. Повалій Т.Л., Бойко О.П. Соціальне партнерство та професійні комунікації в роботі менеджера соціокультурної діяльності: навчальний посібник. Суми: Сумський державний університет, 2021. 241 с.
18. Публічне управління в Україні: проблеми та перспективи розвитку: монографія / за заг. ред. чл.-кор. НАН України, д-р екон. наук, проф. В. С.Загорського, проф. П. М. Петровського. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2021. 256 с. URL : <https://ena.lpnu.ua:8443/server/api/core/bitstreams/3100628f-3266-4433-bd5a-904084c9edf9/content>
19. Резнікова О. О. Національна стійкість в умовах мінливого безпекового середовища : монографія. – Київ : НІСД, 2022. 532 с. URL : https://niss.gov.ua/sites/default/files/2022-03/reznikova-ukraineresilience2022_02.pdf
20. Сурніна-Далекорей О.А. Витоки та суть поняття «стратегічні комунікації у сфері державної політики». *Глобалізаційні виклики: урядування майбутнього* : матеріали міжнар. наук.- практи. конф. (Київ, 7–8 черв. 2022 р.) / за заг. ред. Л. Г. Комахи. Київ : ННІ ПУДС КНУ імені Тараса Шевченка, 2022. С. 437 – 439.
21. Сурніна-Далекорей О.А. Комунікативна взаємодія органів публічного управління з громадськістю: методи та завдання. *Напрями вдосконалення механізмів державного управління в умовах сучасних реформаційних процесів*: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Запоріжжя, 25-26 грудня 2020 р. Запоріжжя : «Гельветика». С. 187-191.
22. Ткачова Н. М., Іваницька О. М., Похожалова А. І. Стратегія розвитку комунікацій держави та суспільства під час дії правового режиму воєнного стану. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*. 2022. Випуск 5. 2022. С. 33-37.
23. Трансформація механізмів належного урядування в умовах глобалізації : монографія / Т. В. Бельська, В. Г. Горник, О. Л. Євмешкіна та ін. ; Таврійський національний університет імені В. І.Вернадського. – Одеса : Олді+, 2024. 290 с. URL : https://tnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/11/Трансформація-механізмів-належного-урядування-в-умовах-глобалізації_монографія.pdf
24. Чечель А., Решетова Г. Роль комунікаційної стратегії в діяльності органів публічного управління. *Věda a perspektivy*. 2023. No 8(27). С. 218-229. URL: [https://doi.org/10.52058/2695-1592-2023-8\(27\)-218-229](https://doi.org/10.52058/2695-1592-2023-8(27)-218-229).

Нормативно-правові акти

1. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червн. 1996 р. № 254к/96-ВР. Редакція від 01.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>
2. Про соціальний діалог в Україні: Закон України від 23 грудня 2010 року № 2862-VI. Редакція від 26.12.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2862-17#top>
3. Про mediaцію: Закон України від 16 листопада 2021 року № 1875-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1875-20?find=1&text=комунікаці#top>
4. Про волонтерську діяльність: Закон України від 19 квітня 2011 року № 3236-VI. Редакція від 01.06.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3236-17#top>
5. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України 21 травня 1997 року № 280/97-ВР. Редакція від 08.08.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр#top>
6. Про службу в органах місцевого самоврядування : Закон України 7 червня 2001 року № 2493-III. Редакція від 01.08.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2493-14#top>
7. Про державну службу : Закон України від 10 грудня 2015 року № 889-VIII. Редакція від 01.01.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#top>
8. Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13 січня 2011 року № 2939-VI. Редакція від 08.08.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#top>
9. Про електронні комунікації : Закон України від 16 грудня 2020 року № 1089-IX. Редакція від 08.08.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1089-20#top>
10. Про забезпечення функціонування української мови як державної : Закон України від 25 квітня 2019 року № 2704-VIII. Редакція від 01.01.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19#top>
11. Про звернення громадян : Закон України від 2 жовтня 1996 року № 393/96-ВР. Редакція від 31.12.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-вр#top>
12. Про інформацію : Закон України від 2 жовтня 1992 року № 2657-XII. Редакція від 14.06.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#top>
13. Про media : Закон України від 13 грудня 2022 року. № 2849-IX. Редакція від 01.01.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2849-20#top>
14. Про суспільні media України : Закон України від 17 квітня 2014 року № 1227-VII. Редакція від 02.10.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1227-18#top>
15. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22 травня 2003 року № 851-IV. Редакція від 31.12.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#top>
16. Про Національну програму інформатизації: Закон України від 1 грудня 2022 року № 2807-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2807-20/ed20221201#top>

17. Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах: Закон України від 5 липня 1994 року № 80/94-ВР. Редакція від 20.04.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80/94-%D0%B2%D1%80#top>
18. Про захист персональних даних: Закон України від 1 червня 2010 року № 2297-VI. Редакція від 14.06.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#top>
19. Питання забезпечення органами виконавчої влади доступу до публічної інформації : указ Президента України від 5 травня 2011 року № 547/2011. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/547/2011#top>
20. Про схвалення Стратегії комунікації з питань європейської інтеграції України на період до 2026 року : розпорядження Кабінету Міністрів України від 9 грудня 2022 року № 1155-р. Редакція від 13.04.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1155-2022-p#top>

19. Інтернет-ресурси

1. Сторінка курсу на платформі Moodle: <https://dist.nupp.edu.ua/course/view.php?id=6809>
2. Офіційний веб-сайт Президента України URL: <https://www.president.gov.ua/>
3. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України URL: <http://www.rada.gov.ua>
4. Офіційний веб-сайт Кабінета Міністрів України URL: <http://www.kmu.gov.ua>
5. Офіційний веб-сайт Конституційного Суду України URL: <http://www.ccu.gov.ua/>
6. Офіційний веб-сайт Представництва Ради Європи в Україні URL: <http://www.coe.kiev.ua/>
7. Офіційний веб-сайт Асоціації міст України URL: <http://www.auc.org.ua/>
8. Офіційний веб-сайт Реформи децентралізації влади URL: <http://decentralization.gov.ua/>
8. Сайт Міністерства соціальної політики: URL:<http://msp.gov.ua>
9. Благодійна організація «Разом для України». URL: <https://razomforukraine.org>
10. Благодійний фонд «Повернись живим». URL: <https://savelife.in.ua>
11. Національна асоціація медіаторів України. URL: <https://namu.com.ua/>
12. Національна служба посередництва і примирення. URL: <https://nspp.org.ua/>
13. Національна соціальна сервісна служба України. URL: <https://nssu.gov.ua/>